

В І Д Г У К

**на автореферат дисертації Стельмах Вікторії Олександрівни
«Політична соціалізація молоді країн Вишеградської групи»,
поданої на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук
за спеціальністю 23.00.02 – політичні інститути та процеси.**

Майже 25-річний досвід трансформації та співпраці країн Центрально-Східної Європи в рамках Вишеградської групи спонукав численні дослідження політичних процесів, які відбувалися у Польщі, Словаччині, Чехії та Угорщині після 1989 р. Не дивлячись на уже існуючі монографії та статті, у яких висвітлений широкий спектр цих процесів, наразі залишається актуальним проведення комплексного дослідження політичної соціалізації молоді як суспільної групи, покликаної формувати нову політичну культуру постсоціалістичного європейського суспільства. Таким чином, дослідження Стельмах В.О. дає можливість розкрити ще один вимір модернізаційних процесів у країнах Центрально-Східної Європи.

Не викликають заперечень визначені предмет та об'єкт дослідження. Слід відзначити чітку постановку автором дослідницьких завдань, а також лаконічність та відповідність висновків поставленим завданням. Окремо зауважимо, що дисертанткою було проведено значну апробацію результатів дослідження – 14 публікацій у фахових виданнях та інших збірках, у яких висвітлено основні результати дисертаційного дослідження.

Використання Стельмах В.О. іноземних першоджерел у висвітленні теорії політичної соціалізації дозволили автору виявити трансформацію підходів до розуміння науковцями змісту цього процесу і провідних чинників та факторів, які впливають на його результат. Опрацювання робіт науковців з країн Вишеградської групи із проблем політичної соціалізації молоді дозволило глибоко дослідити стан проблеми і рівень її вивчення у окреслених країнах. Залучення значної кількості іноземних джерел дозволило автору комплексно дослідити вплив внутрішніх національних чинників та впровадження загальноєвропейських принципів формування і реалізації молодіжної політики на політичну соціалізацію молоді у досліджуваний період. Це дає підстави стверджувати, що робота виконана на

належному теоретико-методологічному рівні.

Позитивним для дисертаційного дослідження вважаємо висвітлення історичних і суспільно-політичних передумов трансформації політичних систем (параграф 2.1), перегляду засадничих принципів формування і реалізації молодіжної політики (параграф 2.2), досвід діяльності молодіжних організацій (параграф 3.1) на національному та загальноєвропейському рівнях в рамках компаративного аналізу. Також вважаємо за потрібне відмітити глибокий аналіз електоральної активності молоді.

Доречним, на наш погляд, є запропоноване автором поняття європейської соціалізації, яке використане для виокремлення і характеристики процесів інтеріоризації демократичної системи цінностей «новими» членами європейської спільноти. Дисертантка у дослідженні розкриває значення процесу європейської соціалізації як рамкового для політичної соціалізації молоді країн Вишеградської групи, який вплинув на формування політичної культури молоді.

Серед позитивних рис дисертаційного дослідження відзначимо намагання автора висвітлити процес політичної соціалізації молоді як діалектичної єдності особи і політичної системи.

Втім, необхідно вказати і на певні недоліки дисертаційного дослідження. Так, на нашу думку, дисертантка могла б, по-перше, зробити більш глибокий аналіз діяльності молодіжних організацій на національному рівні та розкрити їх зв'язки із європейськими молодіжними організаціями; по-друге, звернути увагу на діяльність політичних лідерів та партій щодо формування та реалізації молодіжної політики, їх бачення молодіжного питання та розуміння потенціалу молоді у реалізації національної політики.

Однак, ці зауваження не впливають на загальне позитивне враження від автореферату дисертації Стельмах В.О.

В цілому, автореферат справляє враження про представлену роботу як самостійне оригінальне дослідження, яке містить цінні положення і висновки для вітчизняної політичної науки. Дослідження Стельмах В.О. виконане згідно вимогам до кандидатських дисертацій п. 9, 11, 12 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого

наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, тому можна зробити висновок, що дисертація «Політична соціалізація молоді країн Вишеградської групи» відповідає порядку присудження наукових ступенів і звань, а її автор, Стельмах В.О., заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата політичних наук за спеціальністю 23.00.02 - політичні інститути та процеси.

**Доктор історичних наук, професор, в. о.
завідувача кафедри туристичної
інфраструктури і сервісу факультету туризму
та міжнародних комунікацій Ужгородського
національного університету
Корсак Роман Володимирович**

